

Woningcorporaties digitaal verbonden

Implementatieplan regie op standaarden

Toelichting MKW-webinar 10 mei 2022

Uitgevoerd door TNO in opdracht van Aedes
Michiel Stornebrink | Wouter van den Berg
Maart 2021

vereniging van
woningcorporaties

TNO innovation
for life

Trends en ontwikkelingen

Digitalisering en data-gedreven werken

Digitalisering

Veel sectoren en organisaties zetten stappen in digitalisering en verankeren dat in visie en strategie. Dat geldt ook voor woningcorporaties, Data en digitalisering zijn in toenemende mate van belang voor onze maatschappij.

Data-gedreven werken & data-delen

Data-gedreven werken is een belangrijk onderdeel van digitalisering. Dat vereist open systemen, hergebruik van data(bronnen) en standaarden. Systemen zijn nu verkokerd en data zijn moeilijk herbruikbaar door verschillende betekenissen en technische barrières. Dat bemoeilijkt de verdere digitale transformatie van corporaties.

Data-gedreven werken: wat houdt dat in?

Praktijkvoorbeelden

One-stop dagelijks onderhoud

Een reparatieopdracht is voorzien van alle informatie die een monteur nodig heeft om direct het juiste materiaal mee te brengen.

Digitale inkomenstoets

Voor inkomenstoets bij woningtoewijzing wordt gebruik gemaakt van actuele en gevalideerde data afkomstig uit basisregistratie.

Aanleveren dVi en dPi

De verantwoordingsinformatie wordt vooraf en grotendeels automatisch ingevoerd in het portal van SBR-wonen op basis van de data uit de systemen van woningcorporaties.

vereniging van
woningcorporaties

TNO innovation
for life

Voor deze toepassingen zijn **data-standaarden** vereist

Waarom standaarden?

Business case voor data-standaarden

De **DICO-standaard** van Ketenstandaard is voor de communicatie tussen corporatie en aannemer voor dagelijks onderhoud.

Gebruik van de DICO-standaard bespaart € 19,- per opdracht.

Voor een corporatie met 10k VHEs en gem. 1 opdracht per VHE p/j is dat € 190k p/j. Op sectorniveau extrapoleert dat naar een **besparing van circa € 40M p/j.**

“Circa 50% van de corporaties gebruikt de DICO-standaard”

De DICO Standaard (voorheen SALES Standaard) is dé berichtenstandaard voor digitale communicatie tussen ketenpartijen in de bouw- en installatiesector.

Door gebruik te maken van de softwareonafhankelijke berichtenstandaard kunnen bedrijven veilig, efficiënt en foutloos berichten uitwisselen tussen hun computersystemen.

<https://ketenstandaard.nl/standaard/dico/>

vereniging van
woningcorporaties

TNO innovation
for life

Waarom standaarden?

Business case voor data-standaarden

In de pilot **Digitale Inkomensstoets Woningcorporaties** wordt een digitale oplossing getest waarmee woningzoekenden inkomensgegevens snel en veilig met woningcorporaties kunnen delen.

De nieuwe werkwijze zorgt voor minder administratieve lasten voor de woningcorporatie en minder kans op toewijzingsfraude doordat zij meer betrouwbare inkomensgegevens ontvangen.

Er zijn ca. 200k verhuringen per jaar. Besparing is ca. 30 min per verhuring. Op sectorniveau gaat dit om een potentiële besparing van **circa € 5M p/j** + gemak voor huurders + directe compliance aan inkomensstoets.

vereniging van
woningcorporaties

TNO innovation
for life

“Verwacht wordt dat deze werkwijze in de zomer van 2023 landelijk beschikbaar komt”

Het digitaal aanleveren van de inkomensgegevens gaat via MijnOverheid. De woningzoekende logt in met zijn of haar DigiD en na het geven van toestemming worden de gegevens met de woningcorporatie gedeeld.

De woningzoekende ziet duidelijk in het scherm welke gegevens hij gaat delen en geeft daarna pas de opdracht om dit te doen. Hiermee houdt de woningzoekende altijd controle op welke gegevens hij deelt.

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/06/03/proef-digitale-inkomenstoets-woningcorporaties-gestart>

Waarom standaarden?

Standaarden leiden tot kwaliteit, minder risico's en efficiëntie

1

Meer kwaliteit & innovatiekracht

- ✓ Maakt data-gedreven inzichten mogelijk
- ✓ Sneller digitaliseren en innoveren met ketenpartners
- ✓ Beter datakwaliteit

Meeliften op nieuwe mogelijkheden die koplopers realiseren.

2

Minder risico's

- ✓ Minder variatie, complexiteit en kans op fout in data
- ✓ Verminderde afhankelijkheid van leveranciers (vendor lock-in) en versimpeling van leverancierselectie
- ✓ Verbetering data eigenaarschap

Verminderde afhankelijkheid van leveranciers. Wendbaarder.

3

Efficiëntie in tijd & kosten

- ✓ Efficiëntere administratie → meer tijd voor dienstverlening aan huurders
- ✓ Voorkomen van kostbare maatwerk-implementaties
- ✓ Meer grip op ICT en kosten

Schaalvoordeel van collectief geeft meer mogelijkheden tot automatisering van informatie verwerking en validatie.

Trend in softwarelandschap

Verbonden applicaties vereisen standaarden

Standaardisatie in de sector richt zich op mogelijk maken van

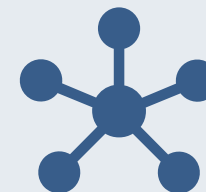
Monolithische “alles-in-één” systemen

- + Geïntegreerde informatie t.b.v. primaire proces
- Afhangelijkheid van één systeem (mogelijk vendor lock-in)
- Generieke suboptimale ondersteuning voor processen

Functionele eilanden met “best-of-breed” applicaties

- + Optimale functionaliteit voor specifieke bedrijfsprocessen
- + Lagere kosten en snellere ingebruikname
- **Verkokering en duplicering van informatie; data-eigenaarschap problemen**
- **Problemen/uitdagingen met synchronisatie (óók overtypen van gegevens)**

Digitaal stelsel van applicaties en bronsystemen

- + Combi van best-of-breed én data bij de bron houden
- + Integratie met systemen buiten eigen portfolio (ketenpartners)

Uitdaging: vereist afstemming en integratie van systemen over eigen organisatiegrenzen heen; **standaarden bieden uitkomst**

VERDELING ICT-KOSTEN

In de diagram en de grafiek zijn de ICT-kosten uitgesplitst naar de onderdelen software, personeel en infrastructuur. In onderstaande diagram zien we dat softwarekosten iets meer dan 50% van de totale ICT-kosten omvatten, terwijl de personeelskosten en de infrastructuur ieder ongeveer een kwart van de ICT-kosten vertegenwoordigen.

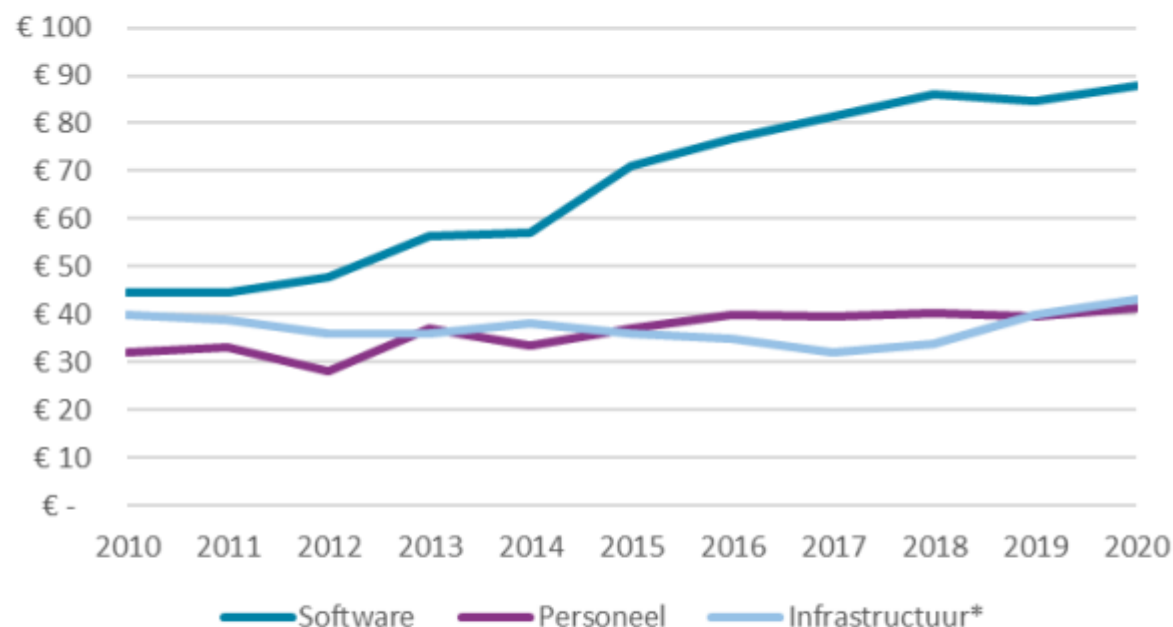
De grafiek rechts laat het kostenverloop van de verschillende componenten zien. Al jaren is de stijging van de ICT-kosten met name het gevolg van stijgende softwarekosten. Dat geldt ook voor dit jaar. Daarnaast zien we sinds drie jaar dat ook de infrastructuurkosten stijgen. De personeelskosten blijven stabiel.

De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. **Stijging van de softwarekosten als gevolg van implementatie O365 (incl. MS Teams) en door aanschaf functionele softwarepakketten naast het ERP.**
2. Lichte stijging van de personeelskosten door vergrootte bezetting op informatiebeveiliging en regiefuncties.
3. Uitbesteding van de ICT zorgt voor een afname van beheerpersoneel en toename van regiepersoneel. Daarnaast zorgt dit voor een stijging van de infrastructuurkosten.

Van de 8 euro per VHE stijging wordt 4 euro per VHE veroorzaakt door stijgende softwarekosten, 3 euro per VHE door stijgende infrastructuurkosten en 1 euro per VHE door stijgende personeelskosten.

Verdeling kosten per VHE per component

*Onder infrastructuur vallen de onderdelen netwerk en data, spraak en beeld, werkplekken en servers en storage.

In de volgende pagina's volgt pellen we de ICT-kosten verder af en bestuderen we de ontwikkelingen in meer detail.

Veilig en vertrouwd data-delen

Vrijwel alle sectoren werken eraan

Slimme oplossingen

Data delen is belangrijk

Om slimme energie oplossingen te ontwikkelen is het delen van data cruciaal. We hebben immers informatie nodig over waar, hoe en wanneer we onze energie gebruiken en opwekken. Informatie die ons vertelt waar we de meeste winst kunnen boeken

<https://www.mffbas.nl/>

Data om efficiënter en duurzamer te opereren in de gebouwde omgeving
De set van afspraken wordt het komende anderhalf jaar ontwikkeld door publieke en private partijen uit de sector zelf, zodat deze goed aansluit bij de dagelijkse praktijk.
<https://www.digigo.nu/dsgo/>

Gegevensuitwisseling binnen acute zorg

Over het programma

In oktober 2020 ging programma Met spoed beschikbaar van start. Een programma binnen de acute zorg dat alle betrokken zorgverleners helpt met digitale gegevensuitwisseling. De juiste informatie, op het juiste moment, op de juiste plek ondersteunt zorgverleners in hun werk. Daardoor kan de patiënt sneller de juiste zorg ontvangen. Het animo om digitale gegevensuitwisseling in de acute zorg versneld te realiseren is groot.
<https://metspoedbeschikbaar.nl>

Een set uniforme afspraken, zodat we gemakkelijker gebruik kunnen maken van elkaars data

vereniging van
woningcorporaties

TNO innovation
for life

Huidige situatie

Wat is er al op het gebied van standaarden

- CORA-architectuur en VERA-model 10 jaar in gebruik
- Handreikingen en standaarden ontwikkeld door Aedes
- SBR-wonen stroomlijnt de aanlevering van verantwoordingsinformatie aan autoriteiten
- Aedes regiegroep data-standaarden en strategische klankbordgroep digitalisering
- CorpoNet als netwerk van professionals I&A stimuleert toepassing van CORA en VERA.
- Standaarden en basisregistraties beschikbaar vanuit aanpalende sectoren
- ...

vereniging van
woningcorporaties

TNO innovation
for life

Maar, het ontbreekt aan voldoende commitment, aansturing en support vanuit de sector voor adoptie en implementatie van standaarden.

Wat is daarvoor nodig?

Inzet en commitment vereist van WoCo's en softwareleveranciers

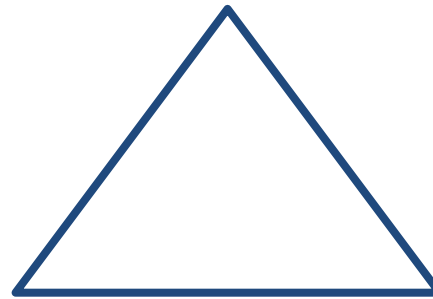
Woningcorporaties
individueel

Committeer aan én implementeer standaarden voor
processen, data en software

Woningcorporaties
als collectief

Standaarden-organisatie
voor en door de sector

Softwareleveranciers

Softwarepraktijk is actief betrokken bij specificatie
en realisatie

vereniging van
woningcorporaties

TNO innovation
for life

Advies

Professionaliseer data-standaarden in de branche

1. Geef invulling aan de rol van expertisecentrum standaarden

- Aanjagen adoptie en implementatie van standaarden
- Afstemming met ketenpartners en softwareleveranciers
- Definieer compliance en maak hierover afspraken
- Faciliteer kennisdeling en ondersteuning

2. Geef uitvoering aan een doorlopend open standaardisatieproces

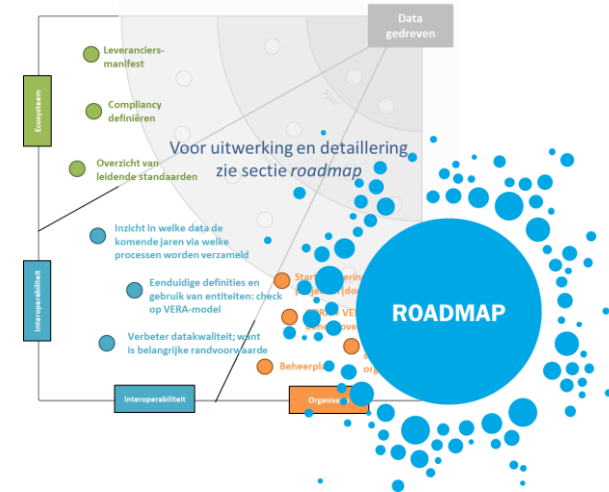
- (Door)ontwikkeling van standaarden
- Oppakken en uitvoeren roadmap
- Zorg voor actieve participatie van de corporatie- én softwarepraktijk
- Neem de belangrijke sectorstandaarden CORA en VERA integraal over in beheer
- Werk toe naar een digitaal stelsel voor veilig en vertrouwd data delen

3. Richt hiertoe onafhankelijke standaarden-organisatie in die het bovenstaande voor en met de sector uitvoert. Zorg voor structurele financiering hiervoor.

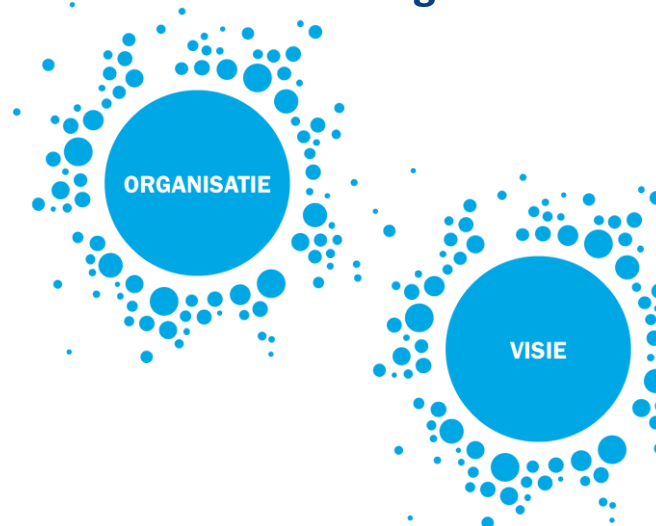
vereniging van
woningcorporaties

TNO innovation
for life

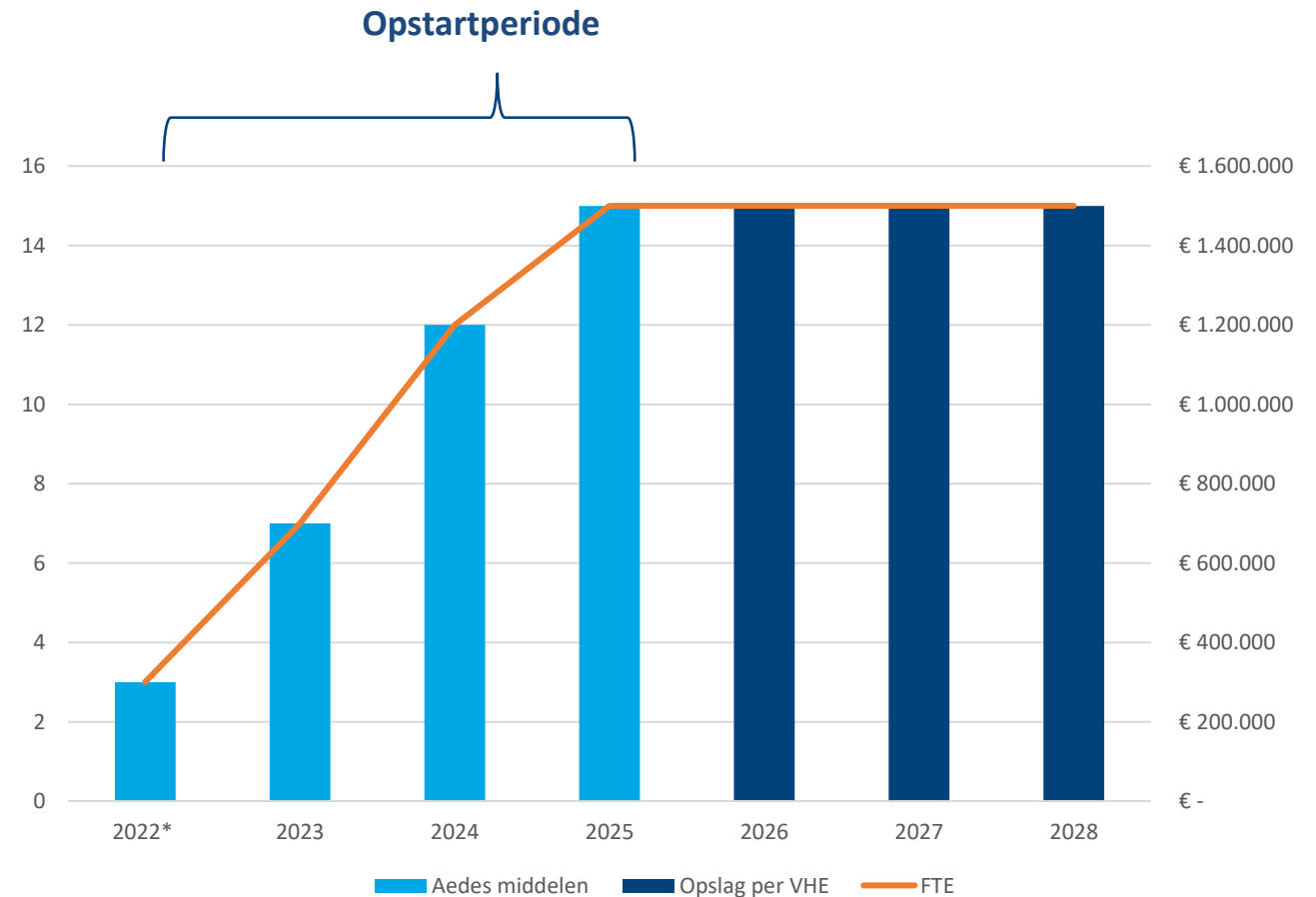
Zie verdiepingsecties van dit plan voor nadere toelichting en invulling

Lange termijn commitment

Fasering financiering en groeimodel

- Groeimodel richting 10-15 fte
- De eerste 3,5 jaar wordt de organisatie gefinancierd uit Aedes middelen. In totaal € 3,7M
- Daarna een directe bijdrage van corporaties, mogelijk vorm te geven als opslag op de Aedes contributie van max € 0,60 per VHE**. Hiertoe wordt later besloten met nadere onderbouwing.
- Na de opstartperiode volgt een evaluatie en een nieuw verenigingsbesluit dat daarop is gebaseerd.

vereniging van
woningcorporaties

TNO innovation
for life

* 2022 betreft slechts 4 maanden, wanneer organisatie van start kan na behandeling van dit plan op Aedes ALV in de zomer '22.

** Corporaties gaven in 2020 86,- euro per vhe uit aan ICT. De totale beïnvloedbare bedrijfslasten bedroegen 846 euro per VHE. Bron: Aedes benchmark

Wat moet er nog gebeuren

Roadmap

De roadmap is opgedeeld in 3 aan elkaar gerelateerde programmalijnen:

Ecosysteem: Stappen gericht op samenwerking, ketenafspraken en adoptie door corporaties, softwareleveranciers en partners.

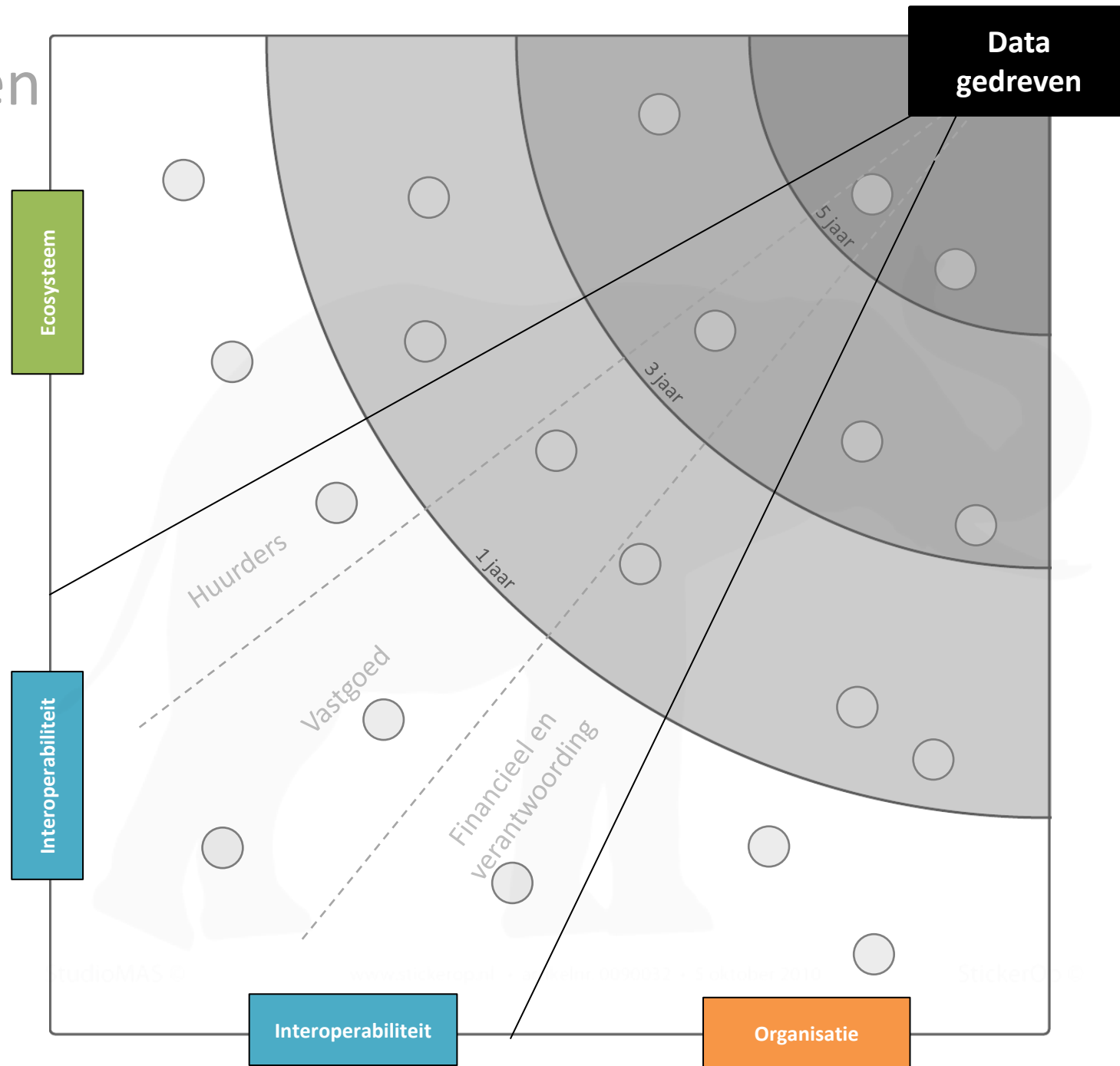
Interoperabiliteit: Ontwikkeling, beheer en implementatie van (data) standaarden t.b.v. uniforme informatiehuishouding, data uitwisseling en processen.

Organisatie: Inrichting en uitvoering van beheerorganisatie van standaarden op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau.

vereniging van
woningcorporaties

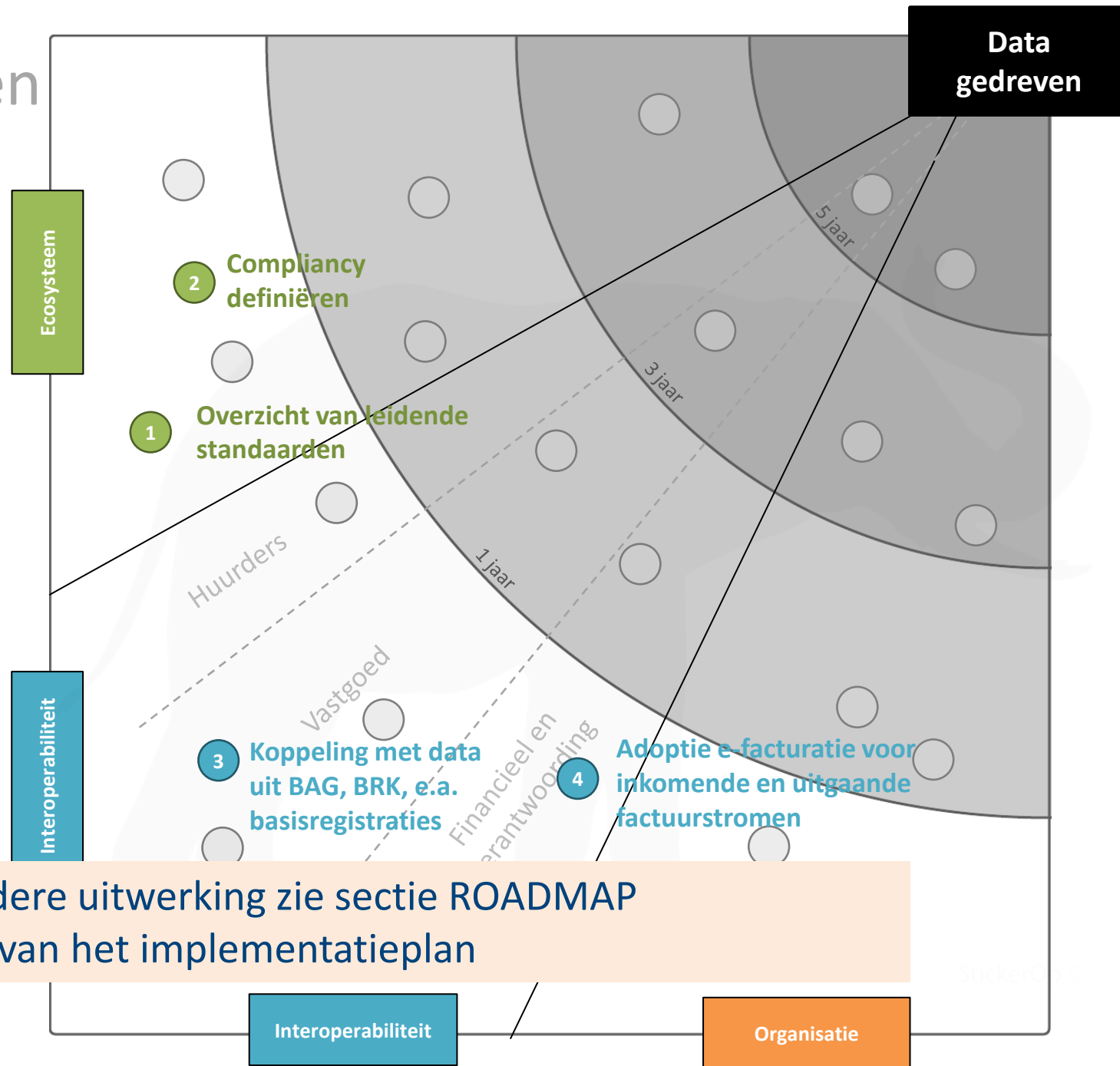
TNO innovation
for life

Wat moet er nog gebeuren

Impressie roadmap

1. **Overzicht van leidende standaarden voor de branche en hun toepassingsgebied**
2. **Compliance definiëren voor elk van de standaarden. Wanneer voldoet een implementatie?**
3. **Koppeling met data uit BAG, BRK e.a. basisregistraties**
4. **Adoptie e-facturatie middels PEPPOL (cross-sectoraal) en DICO-factuur (onderhoud)**

Implementatieplan regie op standaarden

Samenvatting

- Gegeven de ontwikkelingen richting **data-gedreven** werken, de wens en noodzaak tot het **meer verbinden van applicaties** binnen en over de grenzen van corporatiesector heen, op een **herbruikbare-, schaalbare- en toekomst vaste wijze** is professionalisering én intensivering van toepassing van **data-standaarden vereist**.
- Dat gaat niet vanzelf; de standaarden-organisatie vormt hét **expertisecentrum** en borgt **continuïteit van standaardisatie** samen met **corporaties, softwareleveranciers en ketenpartners**.